

## **Jaarverslag 2019 Stichting Vughts Museum**

### **Missie en visie**

Het Vughts Museum stelt zich tot doel het bevorderen van aandacht voor het culturele erfgoed van Vught en Cromvoirt. Het museum beheert en exposeert in Ontmoetingscentrum DePetrus een collectie over de geschiedenis van Vught en kunstwerken van overwegend Vughtse kunstenaars. Het museum organiseert daarnaast wisseltentoonstellingen, lezingen, rondleidingen en andere culturele activiteiten. Het museum biedt als vrijwilligersorganisatie – waar mogelijk in samenwerking met andere organisaties – een platform aan Vughtenaren en andere belangstellenden om zich bezig te houden met de geschiedenis en cultuur van en in Vught. Het Vughts Museum is het geheugen van Vught, waar mensen terecht kunnen die iets over Vught en Cromvoirt willen weten.

### **Ontmoetingscentrum DePetrus**

Sinds april 2018 is het museum onderdeel van het Ontmoetingscentrum DePetrus in het centrum van Vught. Het Vughts Museum heeft in DePetrus een vaste tentoonstelling bestaande uit vijftientig 'museumeilanden'. Te midden van de andere bewoners loopt door de kerk een lint van vitrines en andere museale presentaties over de geschiedenis van Vught, het culturele leven en het werk van Vughtse kunstenaars. Drie keer per jaar wordt die expositie aangevuld met wisselexposities over speciale onderwerpen. Ook worden diverse andere activiteiten georganiseerd, vooral ook in samenwerking met de andere bewoners van DePetrus.

In 2019 had het Ontmoetingscentrum DePetrus ruim 222.000 bezoekers. Doordat DePetrus – en daarbinnen de permanente expositie van het museum – vrij toegankelijk is, is geen zicht op het aantal bezoekers dat specifiek voor het museum komt.

### **Organisatie en reguliere activiteiten**

Een groot aantal vrijwilligers houdt – onder andere via diverse werkgroepen – de organisatie van het museum draaiend. Het museum voert activiteiten zoveel mogelijk uit in interactie met haar omgeving en in nauwe samenwerking met de andere bij het Ontmoetingscentrum De Petrus betrokken partijen. Voor de ontvangst van bezoekers in het Ontmoetingscentrum die (ook) voor het museum komen, wordt dankbaar gebruik gemaakt van de diensten van de gastvrouwen en gastheren van het Ontmoetingscentrum. Het museum heeft één vanuit de WSD ingeleende betaalde kracht parttime in dienst.

### Beheer en toegankelijk maken collectie

Een structurele activiteit binnen het museum is de registratie van de collectie en het ontsluiten ervan voor het publiek. Enkele vrijwilligers werken al jaren met enige regelmaat aan de registratie. Hierdoor wordt het op termijn mogelijk om de collectie van het museum ook digitaal toegankelijk te maken voor het publiek. Daarnaast wordt in werkgroepsverband gewerkt aan een aantal digitale activiteiten, zoals het digitaliseren van de fotocollectie, inclusief de schoolfoto's.

### Promotie en communicatie

Het museum maakt dankbaar gebruik van free publicity in de lokale en regionale bladen, op Omroep Brabant, Bezoek Vught, NOVO3 en op Avulo Radio en Televisie. Ook wordt aandacht gevraagd voor de museumactiviteiten via Facebook, Twitter en Instagram, folders en affiches. Het museum verspreidt de digitale nieuwsbrief 'Petrusbode' onder ruim 350 geadresseerden. De facebookgroep 'Je bent pas Vughtenaar als...' (met meer dan 6.000 volgers) en diverse papieren media nemen veel van deze informatie over.

### Kunst

De Werkgroep Kunst houdt zich bezig met de kunstcollectie van het museum en de kunstexposities in DePetrus. Ieder kwartaal bieden we in een speciaal daarvoor bestemde kast het publiek de gelegenheid kennis te maken met het werk van een hedendaagse Vughtse vormgever / kunstenaar.

### Lezingen

Een keer per maand wordt door Anders Bezig Zijn, de Bibliotheek en het Vughts Museum in DePetrus een lezing georganiseerd over uiteenlopende onderwerpen op het gebied van geschiedenis, kunst en cultuur. Waar mogelijk wordt aangesloten bij lopende activiteiten in DePetrus, zoals exposities van het museum.

### Rondleidingen

In DePetrus worden verschillende rondleidingen verzorgd. De Stichting Ontmoetingscentrum DePetrus verzorgt rondleidingen over de geschiedenis van het kerkgebouw en de herbestemming van dit gebouw. Het museum geeft in DePetrus rondleidingen over de geschiedenis van Vught en Cromvoirt. Daarnaast worden rondleidingen aangeboden door het centrum van Vught langs diverse historische plekken en gebouwen.

### Vughtologie

Het Vughts Museum, Anders Bezig Zijn en Stichting Erfgoed Vught verzorgen gezamenlijk de cursus 'Vughtologie'. Deze beoogt 'nieuwkomers' in Vught wegwijs te maken. Deze cursus werd gegeven in het voorjaar en het najaar van 2019.

### Jeugd

De Werkgroep Jeugd richt zich op activiteiten voor jongeren en onderwijsinstellingen in Vught. Deze werkgroep heeft in samenwerking met de Stichting Ontmoetingscentrum DePetrus en Plaza Cultura het 'Pietertje' ontwikkeld als beeldmerk voor de jeugdactiviteiten van DePetrus. In nauwe samenwerking met leerlingen van OBS de Springplank is het 'Pietertjespad' ontwikkeld. Dit is een route van 3 kilometer langs historische punten in Vught. Bij de lancering van het pad op 19 juni wandelden 85 kinderen mee, van basisschool De Springplank en obs de Piramide. Het concept is uniek vanwege het 'voor-kinderen-door-kinderenconcept'. Wie het pad individueel wil lopen, kan de route kopen bij de balie van DePetrus.

### Monumentenweekend

Ieder jaar levert het museum een bijdrage aan de organisatie van de Open Monumentendag in Vught. Dit jaar vond deze plaats op 15 september. Vrijwilligers van het museum traden op diverse locaties op als gastheer/gastvrouw. In DePetrus werden 'minirondleidingen' gegeven over de Vughtse geschiedenis.

### Onderzoeken en adviezen

Het museum heeft ook in 2019 diverse vragen van het gemeentebestuur beantwoord, onder andere over archeologie, straatnamen (samen met het NMKV), monumenten in de openbare ruimte, borden Rijksmonumenten en de Liberation Route. Ook zijn vragen van diverse organisaties en particulieren alsmede van de pers over de Vughtse geschiedenis beantwoord, soms in de vorm van een advies. Het Vughts Museum participeert in het in 2018 opgerichte Erfgoednetwerk Vught, waarin erfgoedinstellingen samenwerken en een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid op het terrein van erfgoed en toerisme.

### **Tentoonstellingen**

Het museum organiseerde in 2019 3 wisseltentoonstellingen in DePetrus.

#### Oogverblindende Oorsprong

Van 3 januari tot 28 februari werden natuurfoto's van Wim van Passel tentoongesteld. Bij de opening waren ruim 100 bezoekers aanwezig. Op 23 januari verzorgde Van Passel een lezing die goed werd bezocht.

#### Badplaats IJzeren Man

Van 29 april t/m 30 juni 2019 organiseerde het museum een tentoonstelling over 'Badplaats IJzeren Man'. Aanleiding was het feit dat het in 2019 het 125 jaar geleden was dat op de Vughtse Hei zand werd afgegraven voor het Bossche station en de wijk eromheen ('t Zand). Daardoor ontstond een bosmeer dat al snel gebruikt werd als zwembad. Met foto's en schilderijen werd het verhaal verteld over deze toeristische attractie. Behalve werken uit de eigen collectie werden bruiklenen van particulieren en Museum Slager geëxposeerd.

#### De laatste oorlogsmaanden

Onder grote belangstelling werd op zondag 1 september de tentoonstelling over de laatste oorlogsmaanden in Vught geopend. Bij die gelegenheid ontving burgemeester Roderick van de Mortel uit handen van de auteurs, Henk Smeets en Wieke Schrover, het eerste exemplaar van het boek *De Laatste Oorlogsmaanden*. Dit boek is gebaseerd op dagboeken van Vughtenaren en onderzoek naar de aanvalsroutes van de geallieerden door de werkgroep Tweede Wereldoorlog van de Stichting Erfgoed Vught. Deze werkgroep, waar ook het Nationaal Monument Kamp Vught en het Vughts

Museum aan deelnamen, heeft gedurende negen maanden de frontberichten van het Duitse en Engelse leger geanalyseerd. De tentoonstelling trok in september en oktober veel publiek. Met name de film van Gretel Vaesen en Ellen van Kempen werd enthousiast ontvangen. Op 6 september mocht het museum bijzondere bezoekers verwelkomen: een delegatie van het gemeentebestuur van Oranienburg onder leiding van burgemeester Alexander Laesicke. Veel bezoekers vonden het jammer dat tentoonstelling en film na twee maanden weer verdwenen. Daarom werd de film opgenomen in de vaste opstelling over de Tweede Wereldoorlog. Het boek *De laatste oorlogsmoanden* werd uitgegeven door Boekhandel Bruna in Vught.

Naast deze wisseltentoonstellingen werd van in maart 2019 een minitentoonstelling gewijd aan het werk van Jacques Frenken. Aanleiding was de 90<sup>ste</sup> verjaardag van deze beroemde kunstenaar op 10 maart 2019. In dat kader schonk Frenken een schilderij aan het museum. Ook kreeg het museum van Gilles Frenken enkele bruiklenen van de hand van Ton en Jacques Frenken. Van de laatste het beeld 'Zwarte Madonna', dat wordt geëxposeerd in de voormalige doopkapel van de Petruskerk. De eerste kunstenaar die exposeerde in de 'Kwartaalkast' was Constantijn Molenkamp.

### **Projecten**

In projectverband wordt gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten, hulpmiddelen, exposities.

#### Project 'Bekende Vughtenaren'

In 2012 startte een werkgroep van vrijwilligers met het schrijven van biografieën van 'bekende Vughtenaren'. Deze informatie is in de Petruskerk toegankelijk gemaakt voor het publiek. Dit proces werd in 2019 vervolgd.

#### Audiotour

Enkele vrijwilligers werken aan de ontwikkeling van een audiotour, waarin de permanente expositie voor het publiek wordt toegelicht. Het museum dankt de Rabobank en iedereen die gestemd heeft in de Rabobank clubkas campagne voor de ontvangen bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de audiotour.

#### Boeken

De bibliotheek en het Vughts Museum hebben een werkgroep gevormd om een collectie samen te stellen van boeken over Vught en Cromvoirt en van boeken die door Vughtenaren geschreven zijn. Deze collectie heeft in DePetrus een aparte plaats gekregen.

### **Vrijwilligers**

Het aantal vrijwilligers bedroeg ultimo 2019 45. De vrijwilligers worden regelmatig door middel van nieuwsbrieven en bijeenkomsten bijgepraat over de ontwikkelingen binnen het museum. Op deze manier kunnen zij tevens meedenken over het dagelijkse reilen en zeilen van het museum.

### **Financiën**

Het negatieve resultaat van 2018 is omgebogen naar een positief jaarresultaat. De belangrijkste verklarende factoren zijn de lagere tentoonstellingskosten en de hogere subsidie van de gemeente Vught. De reserve van het museum nam af als gevolg van uitgaven voor de inrichting van De Petruskerk. Het museum is zeer dankbaar voor de in 2019 ontvangen donaties voor het realiseren van de wisseltentoonstellingen. Zonder deze bijdragen zouden deze tentoonstellingen niet mogelijk zijn geweest. Anders dan voorheen zijn deze donaties in de jaarstukken als opbrengst verwerkt en niet meer gesaldeerd met de tentoonstellingskosten. In lijn hiermee zijn de vergelijkende cijfers van het jaar 2018 in de jaarrekening 2019 aangepast.

### **Vereniging Vrienden rond het Vughts Museum**

Enkele honderden personen uiten hun betrokkenheid bij het museum via deze vereniging. De aanwezigheid van leden bij de activiteiten van het museum is sinds de opening van DePetrus aanmerkelijk toegenomen. De besturen van het museum en de Vrienden hebben regelmatig overleg over ontwikkelingen binnen het museum en activiteiten voor Vrienden.

### **Overige contacten**

In 2019 onderhield het museumbestuur contacten met Erfgoed Brabant, de gemeenten Vught en 's-Hertogenbosch, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de provincie Noord-Brabant, het Restauratiefonds, het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC), het Stadsarchief 's-Hertogenbosch, de Groene Vesting, de Kunststichting Vught, de Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch, het Noordbrabants Museum, het Moluks Historisch Museum in Den Haag, de Stichting Erfgoed Vught, de werkgroep Recreatie en Toerisme Vught, de Vughtse Monumentencommissie, het Provinciaal Depot Bodemvondsten, het Geniemuseum, Stichting Fort Isabellakazerne, de Isabella Groep, Stichting Panorama Vught 1629, de Zuiderwaterlinie, de beide Vughtse Gilden, Huize Bergen, Kasteel Maurick, de vier Vughtse serviceclubs en de directie en vrijwilligers van de Stichting Nationaal Monument Kamp Vught.

### **Schenken en bruiklenen**

Ook in 2019 werden door diverse instellingen en particulieren objecten geschonken of in langdurige bruikleen gegeven. Het museum waardeert dit zeer.

### **Bestuur**

De samenstelling van het bestuur bleef in 2019 ongewijzigd. Het bestuur bestond eind 2019 uit:  
Henk Smeets, voorzitter  
Marc Turlings, secretaris  
Frank Broeders, penningmeester

Overige bestuursleden zijn:

Tineke Beekman, Martin Hol, Ineke van Koningsbruggen, Urijan Poerink en Will Vugts.

De bestuursleden ontvangen geen geldelijke beloning voor hun werkzaamheden.